

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-03/18-02/2
URBROJ: 371-04-19-12
Zagreb, 23. svibnja 2019.

Na temelju članka 27. stavka 4. Uredbe Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, a u vezi s člankom 41. stavkom 6. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ i člankom 11. stavkom 1. točkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 12. sjednici Upravnog vijeća održanoj 23. svibnja 2019. donijela sljedeću

ODLUKU

o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin

1. Donose se elementi metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, kako slijedi:

<i>Elementi metodologije za utvrđivanje referentne cijene</i>	<i>Primjena u narednom tarifnom/regulacijskom razdoblju</i>
Način utvrđivanja referentne cijene plinskih transportnih usluga	(i) primjena pristupa promjenjive cijene za standardne kapacitetne proizvode (ii) ulazno-izlazni model raspodjele dozvoljenog prihoda i utvrđivanja referentnih cijena
Metodologija za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga	Ulazne i izlazne tarife za homogene skupine točaka utvrđuju se prema principu „Poštanske marke“, pri čemu se prihod od transportnih usluga prikuplja tarifama temeljenim na kapacitetu, bez uzimanja u obzir udaljenosti ulaznih i izlaznih točaka
Faktor utjecaja na troškove transportnog sustava	Planirani ugovoreni kapacitet
Transportne usluge operatora transportnog sustava	Usluga transporta plina
Netransportne usluge operatora transportnog sustava	(i) Usluga priključenja na transportni sustav ili povećanja priključnog kapaciteta (ii) Nestandardne usluge operatora transportnog sustava

Raspodjela prihoda iz transportnih tarifa temeljenih na kapacitetu i količini plina	100% od ugovorenog kapaciteta i 0% od ostvarenog protoka plina
Naknada temeljena na količini plina	Ne primjenjuje se
Raspodjela prihoda iz transportnih tarifa na ulaznim i izlaznim točkama sustava	60% od ulaznih točaka i 40% od izlaznih točaka

- Elementi metodologije za utvrđivanje referentnih cijena iz točke 1. ove Odluke primjenjuju se na svim ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava Republike Hrvatske.
- U skladu s ovom Odlukom izvršit će se na odgovarajući način izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 48/18 i 58/18).
- Elementi koji se utvrđuju točkama 1. i 2. izreke ove Odluke primjenjuju se s početkom novog tarifnog razdoblja koje započinje stupanjem na snagu odluke o iznosu referentnih cijena odnosno tarifnih stavki za transport plina donesene na temelju izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 48/18 i 58/18) iz točke 3. izreke ove Odluke.
- Određuju se indikativni iznosi referentnih cijena, odnosno tarifnih stavki za godišnje standardne kapacitetne proizvode za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2026., za energetske subjekt PLINACRO d.o.o., Savska cesta 88A, Zagreb, izračunati primjenom elemenata iz točke 1. i 2. izreke ove Odluke, kako slijedi:

Vrsta tarifnih stavki	Oznaka tarifne stavke	Naziv tarifne stavke	Indikativne referentne cijene - tarifne stavke (bez PDV-a)						Mjerna jedinica
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	
Tarifne stavke za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za ulaze u transportni sustav	T _{U,IN}	Tarifna stavka za ulaz na interkonekciji	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	kn/kWh/dan
	T _{U,PR}	Tarifna stavka za ulaz iz proizvodnje	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	kn/kWh/dan
	T _{U,SK}	Tarifna stavka za ulaz iz sustava skladišta plina	0,2006	0,1908	0,1866	0,1820	0,1789	0,1752	kn/kWh/dan
	T _{U,UPP}	Tarifna stavka za ulaz iz terminala za UPP	1,7047	1,6214	1,5859	1,5468	1,5206	1,4895	kn/kWh/dan
Tarifne stavke za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za izlaze iz transportnog sustava	T _{I,IN}	Tarifna stavka za izlaz na interkonekciji	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	kn/kWh/dan
	T _{I,HR}	Tarifna stavka za izlaz u Hrvatskoj	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	kn/kWh/dan

- Ova Odluka dostavit će se Agenciji za suradnju europskih energetske regulatora i Europskoj Komisiji.
- Ova Odluka objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.
- Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o indikativnim iznosima tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 56/18).
- Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA), kao nacionalno regulatorno tijelo djelujući u skladu s člankom 41. stavkom 6. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ i strana koja je određena za provođenje redovitog savjetovanja o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene za kapacitetni proizvod za stalni kapacitet trajanja od godinu dana koja je primjenjiva na ulaznim i izlaznim točkama plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske (dalje: referentne cijene), u skladu s člankom 17. stavkom 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) i člankom 27. Uredbe Komisije (EU) 2017/460, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin (dalje: Uredba 2017/460), donosi Odluku o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga (dalje: Odluka).

Ovoj Odluci prethodilo je savjetovanje o prijedlogu metodologije za utvrđivanje referentne cijene, pokrenuto na temelju odluke klasa: 310-03/18-02/2, urbroj: 371-04-18-1 koju je HERA donijela na 30. sjednici Upravnog vijeća održanoj 18. prosinca 2018., čiji su elementi i povezane informacije opisani u dokumentu savjetovanja na način i u opsegu predviđenom u članku 26. Uredbe 2017/460 (dalje: završno savjetovanje).

Završnim savjetovanjem obuhvaćeno je razdoblje od 2021. do 2026. godine, pri čemu 2021. godina predstavlja novo tarifno razdoblje u odnosu na važeću Odluku o iznosu tarifnih stavki za transport plina za godine drugog regulacijskog razdoblja 2019. – 2021., klasa 310-03/18-28/4, urbroj 371-04-18-3, koju je HERA donijela 7. prosinca 2018., a s obzirom na planirani početak rada terminala za ukapljeni prirodni plin na Krku od 1. siječnja 2021.

S ciljem transparentnosti i informiranja korisnika transportnog sustava o očekivanom kretanju transportnih tarifa, završnim savjetovanjem također je obuhvaćeno i tarifno razdoblje 2022. – 2026., koje ujedno predstavlja i treće regulacijsko razdoblje u plinskom sektoru Republike Hrvatske.

Završno savjetovanje provedeno je u razdoblju od 18. prosinca 2018. do 18. veljače 2019. objavom dokumenata savjetovanja na internet stranici HERA-e na hrvatskom i engleskom jeziku. U narednom roku od mjesec dana od završetka savjetovanja, HERA je prema odredbama točke 3. članka 26. Uredbe 2017/460 objavila odgovore primljene u okviru savjetovanja i njihov sažetak.

Osim toga, prema članku 28. Uredbe 2017/460, HERA je kao nacionalno regulatorno tijelo dužna provoditi i savjetovanje o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima s nacionalnim regulatornim tijelima svih izravno povezanih država članica Europske Unije i relevantnim dionicima, istodobno sa završnim savjetovanjem prema članku 26. Uredbe 2017/460.

Temeljem navedenog, HERA je na 30. sjednici Upravnog vijeća održanoj 18. prosinca 2018. donijela i Odluku o pokretanju savjetovanja o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s člankom 28. Uredbe Komisije (EU) 2017/460, klasa: 310-03/18-02/3, urbroj: 371-04-18-1 te pozvala javnost i nacionalna regulatorna tijela izravno povezanih država članica na sudjelovanje u savjetovanju koje je održano istodobno sa završnim savjetovanjem.

Nadalje, Odlukom HERA-e od 3. studenoga 2017. godine, energetske subjekt PLINACRO d.o.o. koji je nacionalni operator transportnog sustava određen je kao strana koja će prema članku 29. i 30. Uredbe 2017/460, objavljivati propisane informacije prije godišnje aukcije godišnjeg kapaciteta plinskog transportnog sustava i prije tarifnog razdoblja u Republici Hrvatskoj. Navedene propisane informacije PLINACRO d.o.o. objavljuje na svojoj internetskoj stranici te na temelju članka 31. stavka 1. Uredbe 2017/460, na platformi Europske mreže operatora transportnih sustava za plin (*engl. European Network Of Transmission System Operators For Gas - ENTSOG*) (dalje: ENTSOG).

U skladu s odredbom iz članka 27. Uredbe 2017/460, HERA je dokumente završnog savjetovanja prosljedila Agenciji za suradnju europskih energetskih regulatora (dalje: ACER) na analizu.

Obzirom da se za vrijeme objave završnog savjetovanja o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga istovremeno provodio Open Season postupak za zakup kapaciteta terminala za ukapljeni prirodni plin (dalje: terminal za UPP) i kapaciteta za transport plina iz terminala za UPP, po završetku tog postupka izvršeno je usklađivanje izračuna indikativnih iznosa referentnih cijena za naredna tarifna razdoblja prema iznosima zaprimljenih obvezujućih ponuda za zakup kapaciteta u Open Season postupku. Rezultati navedenog usklađivanja i utjecaj na predloženu metodologiju dostavljeni su ACER-u kao nadopuna dokumentacije završnog savjetovanja 5. ožujka 2019. te 3. travnja 2019.

ACER je izvršio propisanu analizu dokumentacije savjetovanja u pogledu provjere jesu li objavljene sve relevantne informacije iz članka 26. stavka 1. te ispunjava li predložena metodologija zahtjeve utvrđene u članku 4. i 7. Uredbe Komisije (EU) 2017/460. Analiza ACER-a objavljena je na internet stranici ACER-a te je dostavljena HERA-i 17. travnja 2019., u propisanom roku od dva mjeseca od završetka savjetovanja, s ocjenom da su objavljene informacije potpune te da je predložena metodologija usklađena s Uredbom 2017/460, uz preporuku da se navedene ostale transportne usluge klasificiraju kao netransportne usluge.

Pri donošenju ove Odluke, HERA je razmotrila preporuke ACER-a te zaprimljene odgovore sudionika završnog savjetovanja na objavljene dokumente i predloženu metodologiju, čime se određeni elementi u Odluci mogu razlikovati od navoda iz dokumenta završnog savjetovanja, a što će se u takvom slučaju i detaljnije pojasniti.

Također, u uvodnom dijelu dokumenta završnog savjetovanja navedena je bitna pretpostavka modela za utvrđivanje referentne cijene koja se odnosi na početak rada terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku od 1. siječnja 2021., a prema scenariju ugovorenih kapaciteta za transport plina koji odgovaraju iznosu od 1,5 mlrd. m³/god zakupa kapaciteta terminala za UPP u Open Season postupku. Završnim savjetovanjem bila je predviđena mogućnost primjene fiksne zadane cijene ukoliko se ostvare minimalno ugovoreni kapaciteti na ulazu iz terminala za ukapljeni prirodni plin od 171.233 m³/h (1.644 MWh/h pri NCV) i na izlazu na interkonekciji od 114.155 m³/h (1.096 MWh/h pri NCV).

Uzevši u obzir da prema zaprimljenim ponudama iz drugog kruga obvezujuće faze Open Season postupka nije ispunjen predviđeni uvjet za primjenu fiksne zadane referentne cijene, na svim točkama transportnog sustava primjenjuje se **pristup promjenjive zadane cijene transportnih usluga**. U skladu s navedenim, sve informacije iz članka 26. Uredbe 2017/460 objavljene ovom Odlukom temelje se na pristupu promjenjive zadane cijene, čime se u potpunosti isključuje primjena fiksne cijene na način kako je objavljeno u završnom savjetovanju.

Nadalje, na temelju članka 11. stavka 1. točke 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti i članka 94. stavka 1. podstavka 5. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18), u skladu s ovom Odlukom HERA će izvršiti izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 48/18 i 58/18) te potom utvrditi iznose tarifnih stavki za transport plina primjenjive u narednom tarifnom razdoblju.

Djelujući u skladu s člankom 41. stavkom 6. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ te člankom 27. Uredbe Komisije (EU) 2017/460, HERA će ovu Odluku po objavi dostaviti ACER-u i Europskoj komisiji.

Informacije iz članka 26. Uredbe 2017/460 o kojima se donosi Odluka

Elementi metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga i informacije o kojima je provedeno javno savjetovanje obuhvaćene ovom Odlukom, navedeni su u Tablici 1. te se o istima sažeto obrazlaže u nastavku dokumenta.

Detaljno obrazloženje elemenata i informacija o parametrima upotrijebljenima u primijenjenoj metodologiji, posebno one koje se odnose na opis i korištenje hrvatskog transportnog sustava navedeno je u dokumentu završnog savjetovanja.

Tablica 1. Informacije iz članka 26. Uredbe 2017/460 o kojima se donosi Odluka

Članak Uredbe 2017/460	Obuhvat informacija
26(1)(a)(i)	- opis predložene metodologije za utvrđivanje referentne cijene i sljedeće stavke: <ol style="list-style-type: none"> 1. obrazloženje upotrijebljenih parametara koji se odnose na tehničke karakteristike sustava; 2. odgovarajuće informacije o vrijednostima tih parametara i primijenjenim pretpostavkama
26(1)(a)(ii)	- vrijednost predloženih prilagodbi transportnim tarifama temeljenima na kapacitetu na temelju članka 9.
26(1)(a)(iii)	- okvirne referentne cijene koje su predmet savjetovanja
26(1)(a)(iv)	- rezultati, elementi i detalji o tim elementima za procjenu raspodjele troškova iz članka 5.
26(1)(a)(v)	- procjena predložene metodologije za utvrđivanje referentne cijene u skladu s člankom 7.
26(1)(a)(vi)	- ako predložena metodologija za utvrđivanje referentne cijene nije metodologija za utvrđivanje referentne cijene na temelju udaljenosti ponderirane kapacitetom opisana u članku 8., usporedba te dvije metodologije uz koju se prilažu informacije iz točke iii.
26(1)(b)	- okvirne informacije kako su propisane u članku 30. stavku 1. točki (b) pod točkama: <ol style="list-style-type: none"> i) dopušteni i/ili ciljani prihod operatora transportnog sustava; iv) prihod iz transportnih usluga; i v) sljedeće omjere za prihod iz točke iv): <ol style="list-style-type: none"> 1. odnos kapacitetnog i robnog - raspodjela između prihoda iz transportnih tarifa temeljena na kapacitetu i prihoda transportnih tarifa temeljena na robi; 2. odnos ulaznog i izlaznog - raspodjela između prihoda iz transportnih tarifa na svim ulaznim točkama i prihoda iz transportnih tarifa na svim izlaznim točkama; 3. odnos unutarsustavnog i međusustavnog - raspodjela između prihoda iz unutarsustavne upotrebe mreže na svim ulaznim i izlaznim točkama i prihoda iz međusustavne upotrebe korisnika mreže na svim ulaznim i izlaznim točkama izračunana kako je propisano u članku 5.
26(1)(c)(i)	- informacije o transportnim i netransportnim tarifama: <ol style="list-style-type: none"> i. ako su predložene transportne tarife temeljene na robi iz članka 4. stavka 3.: <ul style="list-style-type: none"> - način na koji su utvrđene; - udio dopuštenog ili ciljanog prihoda predviđenog za ubiranje na temelju tih tarifa; - okvirne transportne tarife temeljene na robi;
26(1)(c)(ii)	- ako su predložene netransportne usluge koje se pružaju korisnicima mreže: <ul style="list-style-type: none"> - metodologija za utvrđivanje tarifa za netransportne usluge; - udio dopuštenog ili ciljanog prihoda predviđenog za ubiranje na temelju tih tarifa; - način na koji se povezani prihod iz netransportnih usluga usklađuje, kako je navedeno u članku 17. stavku 3.; - okvirne netransportne tarife za netransportne usluge pružene korisnicima mreže;
26(1)(d)	- okvirne informacije kako su utvrđene u članku 30. stavku 2.: <ol style="list-style-type: none"> (a) objašnjenje:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. razlika u razini transportnih tarifa za istu vrstu transportne usluge primjenjivih u trenutačnom tarifnom razdoblju i tarifnom razdoblju za koje se informacije objavljuju; 2. procijenjene razlike u razini transportnih tarifa za istu vrstu transportne usluge primjenjivih u tarifnom razdoblju za koje se informacije objavljuju i u svakom tarifnom razdoblju u ostatku regulatornog razdoblja; <p>(b) barem pojednostavljeni tarifni model</p>
26(1)(e)	<p>- ako se razmatra nuđenje pristupa fiksne zadane cijene iz članka 24. točke (b) u okviru režima s gornjom granicom cijene za postojeći kapacitet:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. predloženi indeks; ii. predloženi izračun te upotrebu prihoda iz premije za rizik; iii. interkonekcijske točke i tarifna razdoblja primjene; iv. postupak nuđenja kapaciteta na interkonekcijskoj točki na kojoj su predloženi i pristup fiksne zadane cijene i pristup promjenjive zadane cijene iz članka 24.

METODOLOGIJA ZA UTVRĐIVANJE REFERENTNE CIJENE PLINSKIH TRANSPORTNIH USLUGA U REPUBLICI HRVATSKOJ

1.1. Opis metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga

Metodologija za utvrđivanje referentne cijene definira se kao metodologija koja se primjenjuje na dio prihoda iz transportnih usluga koji se prikupljaju transportnim tarifama temeljenim na kapacitetu kako bi se izračunale referentne cijene te je ista sastavni dio metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina kao sveobuhvatnog akta kojim HERA, u skladu sa Zakonom o tržištu plina, među ostalim elementima regulira način raspodjele dozvoljenog prihoda te način, elemente i kriterije za izračun iznosa tarifnih stavki za energetska djelatnost transporta plina.

Referentna cijena za transportne usluge definirana je Uredbom 2017/460 kao **cijena za kapacitetni proizvod za stalni kapacitet trajanja od godinu dana** koja je primjenjiva na ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava i koja se upotrebljava za određivanje transportnih tarifa temeljenih na kapacitetu.

Iznos tarifne stavke za transport plina za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za ulaznu ili izlaznu točku sustava predstavlja referentnu cijenu za transportne usluge.

Temeljem provedenih izračuna i analiza prema elementima koje predviđa Uredba 2017/460 te u skladu s provedenim završnim savjetovanjem u kojem energetska subjekti nisu imali primjedbi na predloženu vrstu metodologije, HERA donosi odluku o primjeni metodologije za utvrđivanje referentne cijene za transport plina temeljene na **principu „Poštanske marke“ (engl. *Postage Stamp Methodology*)**.

Radi specifičnosti transportnog sustava Republike Hrvatske i načina korištenja sustava od strane korisnika, metodologija „Poštanske marke“ pri određivanju tarifnih stavki za transport plina u obzir uzima iznos dozvoljenog prihoda operatora i predviđeni ugovoreni kapacitet ulaznih odnosno izlaznih točaka sustava, pri čemu se međusobna udaljenost ulaznih i izlaznih točaka za relevantne scenarije protoka plina pri izračunu tarifnih stavki ne uzima u obzir.

Konačne referentne cijene transportnih usluga izračunate primjenom elemenata utvrđenih ovom Odlukom donijet će se odlukom HERA-e o iznosu tarifnih stavki za transport plina.

U Tablici 2. navedeni su ključni elementi metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga.

Tablica 2. Pregled elemenata metodologije za utvrđivanje referentne cijene za transportne usluge

<i>Elementi metodologije za utvrđivanje referentne cijene</i>	
Metoda regulacije transportnih tarifa za plin	i. maksimalno dozvoljeni prihod operatora transportnog sustava uz primjenu promjenjive cijene standardnog kapacitetnog proizvoda; ii. raspodjela dozvoljenog prihoda i utvrđivanje tarifnih stavki temelji se na ulazno-izlaznom modelu transportnog sustava
Metodologija za utvrđivanje referentne cijene transportnih usluga za plin	Princip „Poštanske marke“ – ulazne i izlazne tarife za homogene skupine točaka po principu „Poštanske marke“, bez uzimanja u obzir udaljenosti ulaznih i izlaznih točaka
Faktor utjecaja na troškove transportnog sustava	Planirani ugovoreni kapacitet
Transportne usluge operatora transportnog sustava	Usluga transporta plina
Netransportne usluge operatora transportnog sustava	i. usluga priključenja na transportni sustav ili povećanja priključnog kapaciteta; ii. nestandardne usluge operatora transportnog sustava
Raspodjela prihoda iz transportnih tarifa temeljena na kapacitetu i količini plina	100% od ugovorenog kapaciteta i 0% od ostvarenog protoka plina
Naknada temeljena na količini protoka plina	Ne primjenjuju se
Raspodjela prihoda iz transportnih tarifa na svim ulaznim i svim izlaznim točkama sustava	60% (ulazne točke) - 40% (izlazne točke)
Prilagodbe tarifa na ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava, a koje će se utvrditi zasebnom odlukom HERA-e	i. 90% popusta za ulaz u transportni sustav iz sustava skladišta plina; ii. 100% popusta za izlaz iz transportnog sustava u sustav skladišta plina; iii. 15% popusta na ulaz u transportni sustav iz terminala za ukapljeni prirodni plin

1.2. Izmjene elemenata metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u odnosu na Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina

Ovom Odlukom mijenjaju se sljedeći elementi u odnosu na važeću Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina (dalje: Metodologija):

- ukidaju se koeficijenti sigurnosti iz članka 30. Metodologije koji se odnose na ulaz iz proizvodnje i izlaze u Hrvatskoj,
- povećava se iznos popusta za ulaznu točku iz terminala za UPP sa 10%, odnosno sa iznosa koeficijenta sigurnosti za ulaz iz terminala za UPP od 0,90 iz članka 30. Metodologije, na iznos popusta od 15%,
- ukida se tarifna stavka za količinu plinu iz članka 31. Metodologije, čime se raspodjela dozvoljenog prihoda iz članka 25. Metodologije iz omjera 90:10 mijenja na omjer 100:0, odnosno dozvoljeni prihod se raspodjeljuje isključivo na tarifne stavke za kapacitet,
- ukida se mogućnost određivanja zasebne zone te povezano i tarifne stavke za izlaz u zasebnoj zoni obzirom da primjena iste nije predviđena Uredbom 2017/460,
- mijenja se omjer raspodjele dozvoljenog prihoda na ulazne i izlazne točke transportnog sustava iz članka 27. Metodologije, na način da se na strani ulaza u transportni sustav ima prikupiti 60% dozvoljenog prihoda operatora, u odnosu na sadašnjih 70%, odnosno na strani

izlaza iz transportnog sustava ima se prikupiti 40% umjesto trenutno važećih 30% dozvoljenih prihoda operatora transportnog sustava.

HERA smatra da su sve prethodno navedene izmjene nužne radi dugoročnog osiguravanja sigurnosti opskrbe prirodnim plinom u Hrvatskoj kao energenta koji će imati značajnu stratešku ulogu u tranziciji energetskega sektora, s ciljem poticanja iskorisćenost postojeće transportne infrastrukture i razvoja domaćeg veleprodajnog tržišta plina, a kako bi se s otvaranjem tržišta ostvarila integracija u zajedničko EU tržište. Istodobno, važno je osigurati primjenu troškovno objektivne metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga bez međusobnog neopravdanog subvencioniranja između korisnika sustava.

U prilog navedenom važno je navesti i smjernice *Nacrta prijedloga Strategije energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu* (dalje: *Nacrt prijedloga Strategije*) koja u dijelu transporta plina stavlja naglasak na važnost projekata koji mogu povećati transport plina kroz hrvatski plinski transportni sustav te time utjecati na njegovu učinkovitost. Iz tog razloga tarife za transportne usluge trebaju biti i konkurentne transportnim tarifama u bližem okruženju.

Ujedno, ACER-a u svom zaključku na završno savjetovanje navodi da je izbor predložene metodologije „Poštanske marke“ u potpunosti usklađen sa zahtjevima iz članka 7. Uredbe 2017/460, čime se primjenom elemenata iz ove Odluke pridonosi unaprjeđenju i usklađenju transportnih tarifa za plin unutar EU.

2. SAŽETI OPIS PLINSKOG TRANSPORTNOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Transport prirodnog plina je regulirana energetska djelatnost koja se obavlja kao javna usluga. Operator plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske je energetske subjekt PLINACRO d.o.o., Zagreb, koji je u vlasništvu Republike Hrvatske.

Transportni sustav Republike Hrvatske sastoji se od međunarodnih, magistralnih, odvojnih i spojnih plinovoda i objekata na plinovodu te mjerno-redukcijskih stanica različitih kapaciteta.

PLINACRO d.o.o. upravlja sustavom plinovoda kojima se prirodni plin iz domaće proizvodnje (sjeverni dio kontinentalne Hrvatske i sjeverni Jadran) i iz uvoza, preko interkonekcija sa Slovenijom (Zabok – Rogatec) i Mađarskom (Donji Miholjac – Dravaszerdahely), transportira do izlaznih mjerno-redukcijskih stanica (dalje: MRS) na kojima se predaje u distribucijske sustave i krajnjim (industrijskim) kupcima koji su izravno priključeni na transportni sustav.

Ukupna duljina plinskog transportnog sustava u Republici Hrvatskoj na kraju 2018. godine iznosila je 2.693 km, od čega je:

- 952 km plinovoda radnog tlaka 75 bar, promjera od DN 200 do DN 800 mm i
- 1.741 km plinovoda radnog tlaka 50 bar, promjera od DN 80 do 500 mm.

Plin se u transportni sustav može preuzimati na 9 priključaka na ulaznim mjernim stanicama, od kojih je 6 aktivnih priključaka u funkciji prihvata plina iz proizvodnih polja na teritoriju Republike Hrvatske, dva su priključka međunarodna (prema Sloveniji i Mađarskoj), a jedan priključak je ulazna mjerna stanica na spoju s podzemnim skladištem plina Okoli.

Od siječnja 2019. godine na interkonekciji Zabok – Rogatec, osim dosadašnjeg stalnog fizičkog kapaciteta za transport plina iz Slovenije u Hrvatsku, omogućen je i stalni fizički kapacitet za transport plina iz Hrvatske u Sloveniju, u iznosu od 280.253 kWh/h.

Na interkonekciji Donji Miholjac – Dravaszerdahely, osim stalnog fizičkog kapaciteta za transport plina iz Mađarske u Hrvatsku, omogućena je nestandardna usluga korištenja prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti za transport plina iz Hrvatske prema Mađarskoj, a koja će prema planu operatora transportnog sustava, izgradnjom kompresorske stanice u Velikoj Ludini, od 1. siječnja 2020. biti zamijenjena uslugom stalnog fizičkog kapaciteta.

U dokumentu završnog savjetovanja detaljno su navedene karakteristike plinskog transportnog sustava, strukturni prikazi transportne mreže sa specifikacijom ulaznih i izlaznih točaka te prikaz točaka koje su objedinjene za potrebe izračuna prijedloga metodologije, stoga se neće zasebno navoditi u ovoj Odluci.

3. INFORMACIJE O TRANSPORTNIM I NETRANSPORTNIM USLUGAMA

3.1. Transportne usluge

Prema članku 4. Uredbe 2017/460 usluga se smatra transportnom ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta kumulativno:

- a) troškovi usluge uzrokovani su faktorima koji utječu na troškove za tehnički i predviđeni ugovoreni kapacitet i udaljenost, i
- b) troškovi usluge povezani su s ulaganjem u infrastrukturu koja je dio regulirane imovine za pružanje transportnih usluga te s radom te infrastrukture.

Ukoliko neki od navedenih kriterija iz točaka a) i b) nije ispunjen, HERA uslugu može svrstati u transportnu ili netransportnu uslugu.

Prihod od transportnih usluga prvenstveno se prikuplja tarifama temeljenima na kapacitetu, a dio prihoda moguće je iznimno i uz odobrenje nacionalnog regulatornog tijela, ubirati transportnim tarifama temeljenima na robi, odnosno protoku plina, pri čemu je važno da se takvom naknadom pokrivaju troškovi koji prvenstveno ovise o količini protoka plina.

Temeljem tako definiranih uvjeta za transportne usluge, operator transportnog sustava u Republici Hrvatskoj PLINACRO d.o.o. pruža transportnu uslugu - transport plina te se za istu uslugu primjenjuju naknade za korištenje transportnog sustava određene temeljem Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina.

3.2. Netransportne usluge

Operator transportnog sustava PLINACRO d.o.o. osim usluge transporta plina, pruža i sljedeće usluge u skladu s predviđenim odredbama Zakona o tržištu plina i Mrežnim pravilima transportnog sustava („Narodne novine“, broj 50/18 i 31/19):

- (i) uslugu priključenja na transportni sustav i povećanja priključnog kapaciteta, i
- (ii) nestandardne usluge.

Usluge priključenja na transportni sustav i povećanja priključnog kapaciteta te nestandardne usluge, budući da se obavljaju na zahtjev korisnika, a troškovi tih usluga nisu povezani s ulaganjem u infrastrukturu koja je dio regulirane imovine za pružanje transportnih usluga, klasificiraju se kao netransportne usluge.

Njihov obuhvat i način obračuna reguliran je zasebnim podzakonskim aktima – Metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta („Narodne novine“, broj 48/18) te Metodologijom utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, prihvati i otpremu ukapljenog prirodnog plina i javnu uslugu opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 48/18, 25/19). Navedenim aktima uređen je okvir kako bi se prihodi iz netransportnih usluga prikupljali naknadama koje odgovaraju ostvarenim troškovima, čime se ostvaruje da su iste nediskriminirajuće, objektivne i transparentne, a time i usklađene sa zahtjevima iz članka 4. Uredbe 2017/460.

ACER je u analizi završnog savjetovanja ocijenio da je način utvrđivanja tarifa za ove usluge objektivan i nediskriminirajući, te da je postignuto izbjegavanje neopravdanog subvencioniranja između korisnika transportnih i netransportnih usluga, uz preporuku da se takve usluge koje su u završnom savjetovanju bile kategorizirane kao '*Ostale usluge operatora*' kategoriziraju kao

'Netransportne usluge operatora'. Isti prijedlog je u postupku savjetovanja zaprimljen i od energetske subjekata, stoga je HERA ovom Odlukom navedene preporuke i usvojila.

3.3. Informacije o dozvoljenom prihodu operatora za transportne usluge

Prema Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina planirani dozvoljeni prihod operatora transportnog sustava treba pokriti opravdane troškove poslovanja koji se ostvaruju pri obavljanju energetske djelatnosti transporta plina i osigurati prinos od reguliranih sredstava, te se sastoji od sljedećih sastavnica:

- planiranih operativnih troškova,
- amortizacije i
- prinosa na regulirana sredstva.

Tako dobiveni iznos dodatno se umanjuje za planirane prihode od naknada za netransportne usluge i ostale poslovne prihode, koji se ne odnose na osnovno poslovanje operatora transportnog sustava, čime se osigurava da korisnici snose stvarne troškove nastale pružanjem transportnih usluga, bez neopravdanog subvencioniranja.

Pri odobravanju dozvoljenog prihoda za sve godine regulacijskog razdoblja, HERA primjenjuje metodu izravnavanja dozvoljenih prihoda s ciljem ublažavanja velikih oscilacija u dozvoljenim prihodima između pojedinih godina te rezultirajućih iznosa tarifnih stavki, a koji je detaljno pojašnjen u samoj Metodologiji.

Izravnati dozvoljeni prihodi operatora transportnog sustava za godine 2019. i 2020. utvrđeni važećom Odlukom o iznosu tarifnih stavki za transport plina za godine drugog regulacijskog razdoblja 2019. – 2021., od 7. prosinca 2018., kao i planirani indikativni izravnati dozvoljeni prihodi operatora transportnog sustava za godine 2021. - 2026. prikazani su u Tablici 3. Pri tome su indikativni izravnati dozvoljeni prihodi za godine 2021. - 2026., u odnosu na iznose iz završnog savjetovanja, usklađeni s rezultatima zakupa kapaciteta iz obvezujuće faze Open Season postupka za projekt izgradnje terminala za UPP te uključuju infrastrukturni scenarij razvoja plinskog transportnog sustava - izgradnju plinovoda Omišalj-Zlobin za prihvat plina iz terminala za UPP.

Tablica 3. Planirani indikativni izravnati dozvoljeni prihod operatora transportnog sustava koji se ostvaruje iz indikativne tarifne stavke za kapacitet i količinu plina za godine 2019.-2026.

u 000 HRK	Trenutno tarifno razdoblje		Naredna tarifna razdoblja					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
DP _{α^P_t} – indikativni izravnati dozvoljeni prihod (kn)	386.294	393.847	403.196	387.207	379.690	372.320	365.092	358.004
DP _{KAP} – indikativni DP na temelju tarifne stavke za kapacitet (kn)	347.665	354.462	403.196	387.207	379.690	372.320	365.092	358.004
DP _{KOL} – indikativni DP na temelju tarifne stavke za količinu plina (kn)	38.629	39.385	0	0	0	0	0	0

3.4. Homogene skupine točaka transportnog sustava

Uredba 2017/460 u članku 6. propisuje primjenu metodologije za utvrđivanje referentne cijene na svim ulaznim i izlaznim točkama nekog ulazno-izlaznog sustava.

Istim se člankom navode sljedeće vrste ulazno-izlaznih točaka transportnog sustava, a koje je moguće uključiti u homogenu skupinu radi ujednačavanja tarifa za sve točke takve skupine: ulazne interkonekcijske točke, izlazne interkonekcijske točke, domaće ulazne točke, domaće izlazne točke, ulazne točke u skladišta plina, izlazne točke iz skladišta plina, ulazne točke u terminal za UPP, izlazne točke iz terminala za UPP i ulazne točke iz proizvodnih postrojenja.

Slijedom navedenog, za primjenu metodologije prema principu „Poštanske marke“ u transportnom sustavu Republike Hrvatske zadržavaju se homogene skupine točaka utvrđene važećom Metodologijom, te se za iste utvrđuju i tarifne stavke kako je specificirano u Tablici 4., a čime se osigurava dosljednost u regulaciji energetske djelatnosti transporta plina.

Budući da se na izlazima iz transportnog sustava prema skladištu plina primjenjuje popust od 100% kako bi se izbjeglo dvostruko naplaćivanje za transport plina u skladište i iz njega, za tu izlaznu točku ne određuje se tarifna stavka.

Tablica 4. Homogene skupine točaka transportnog sustava u Republici Hrvatskoj i pripadajuće oznake tarifnih stavki

Skupina ulaza/izlaza	Oznaka tarifne stavke
Skupine ulaza u transportni sustav	
Ulaz na interkonekciji	T _{U,IN}
Ulaz iz proizvodnje	T _{U,PR}
Ulaz iz sustava skladišta plina	T _{U,SK}
Ulaz iz terminala za ukapljeni prirodni plin	T _{U,UPP}
Skupine izlaza iz transportnog sustava	
Izlaz na interkonekciji	T _{I,IN}
Izlaz u Hrvatskoj	T _{I,HR}

3.5. Planirani ugovoreni kapaciteti transportnog sustava za razdoblje 2021. – 2026.

Ključna pretpostavka planiranih ugovorenih kapaciteta u dokumentu završnog savjetovanja temeljila se na realizaciji terminala za UPP prema scenariju zakupa kapaciteta S1 od 2021. godine, s očekivanim kapacitetom ulaza iz terminala za UPP u iznosu od 39.452.055 kWh/dan za sve godine za koje se provodio Open Season obvezujući zakup kapaciteta terminala za UPP, odnosno za razdoblje 2021. – 2040., što predstavlja ekvivalent od 1,5 mlrd. m³ ukupnog kapaciteta regasifikacije plina sa terminala za UPP.

U skladu s ostvarenim rezultatima Open Season postupka, a koji su značajno manji od kapaciteta navedenih u završnom savjetovanju, HERA je korigirala projekcije te je pri izračunima za naredno tarifno/regulatorno razdoblje od 2021. do 2026. primijenila sljedeće pretpostavke:

- kapaciteti ulaza iz terminala za ukapljeni prirodni plin u razdoblju od 2021. do 2026. iznose 13.650.411 kWh/dan, što odgovara kapacitetu regasifikacije terminala od 0,52 mlrd. m³ plina godišnje,

- ulazi na interkonekcijama se smanjuju za udio ulaza iz terminala za UPP te se za 2021. očekuju u iznosu od 57.271.966 kWh/dan,
- kapaciteti ulaza iz proizvodnje se početno planiraju u iznosu od 19.922.550 kWh/dan, uz manje oscilacije do 2026. kada se očekuje daljnji nastavak pada domaće proizvodnje uslijed iscrpljivanja postojećih proizvodnih polja, uz zakup kapaciteta od 16.373.957 kWh/dan u 2026. godini,
- kako u obvezujućoj fazi Open Season postupka, za razliku od neobvezujuće faze, nije iskazan dugoročni interes za zakup transportnih kapaciteta na izlazima na interkonekciji, predviđeni ugovoreni kapaciteti na tim izlaznim točkama ne planiraju se u narednom razdoblju. Ova pretpostavka je ključna izmjena u odnosu na pretpostavke iz završnog savjetovanja, obzirom da izostanak kapaciteta na interkonekcijskim izlaznim točkama izravno utječe i na primjenu pristupa zadane cijene, odnosno nije ostvarena dostatna razina dugoročnog zakupa kapaciteta kao preduvjet za mogućnost primjene pristupa fiksne zadane cijene – stoga će se pri izračunu referentne cijene na svim točkama transportnog sustava u narednom tarifnom/regulatornom razdoblju primijeniti **pristup promjenjive zadane cijene**,
- ulazi iz skladišta se očekuju na istim razinama kao i u trenutnom regulatornom razdoblju u iznosu od 52.902.040 kWh/dan,
- zakupi kapaciteta na izlazima u Hrvatskoj se u 2021. očekuju u iznosu od 90.844.927 kWh/dan, odnosno u 2026. u iznosu od 92.369.739 kWh/dan, obzirom na očekivani umjereni rast potrošnje plina domaćih korisnika do 2030. prema scenariju umjerene energetske tranzicije iz *Nacrta prijedloga Strategije*.

Planirani ugovoreni kapaciteti po homogenim skupinama točaka transportnog sustava, korišteni za izračun indikativnih referentnih cijena za razdoblje 2021. - 2026., prikazani su u Tablici 5.

Tablica 5. Planirani ugovoreni kapaciteti na homogenim skupinama ulaznih i izlaznih točaka transportnog sustava za razdoblje 2021.-2026.

Planirani ugovoreni kapaciteti na ulazno/izlaznim točkama (kWh/dan)	2. regulacijsko/tarifno razd.	3. regulacijsko/tarifno razdoblje				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Ulaz na interkonekciji	57.271.966	57.698.888	57.173.881	58.079.556	58.377.984	62.345.371
Ulaz iz proizvodnje	19.922.550	20.410.515	21.172.715	20.775.311	20.239.689	16.373.957
Ulaz iz sustava skladišta plina	52.902.040	52.902.040	52.902.040	52.902.040	52.902.040	52.902.040
Ulaz iz terminala za UPP	13.650.411	13.650.411	13.650.411	13.650.411	13.650.411	13.650.411
Izlaz u Hrvatskoj	90.844.927	91.759.814	91.997.007	92.505.278	92.268.085	92.369.739
Izlaz na interkonekciji	0	0	0	0	0	0

4. OBRAZLOŽENJE UZ ODABIR ELEMENATA METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE REFERENTNE CIJENE TRANSPORTNIH USLUGA

U završnom savjetovanju HERA je predložila **primjenu metodologije prema principu „Poštanske marke“**, za izračun i primjenu referentne cijene za transportne usluge za homogene skupine točaka, kako bi se ista referentna cijena primjenjivala za sve točke u homogenoj skupini ulaznih, odnosno izlaznih točaka.

Raspodjela dozvoljenog prihoda i utvrđivanje tarifnih stavki zasniva se na ulazno-izlaznom modelu homogenih točaka, pri čemu se primjenjuju isti iznosi tarifnih stavki za transport plina za pojedina ulazna i izlazna mjerna mjesta iste skupine homogenih točaka, bez obzira na duljinu transportnog puta - princip „Poštanske marke“.

Ključne odrednice predložene metodologije očituju se u sljedećem:

- transparentnost u primjeni, pri čemu se korisnicima omogućuje da sami dobiju izračun referentnih cijena za tekuće i buduća tarifna razdoblja,
- jednostavnost modela primjenom manjeg broja ulaznih parametara - dozvoljenog prihoda operatora (DP), omjera raspodjele DP-a na ulaze i izlaze te očekivanih ugovoreni kapaciteta za homogene skupine točaka,
- metodologija u obzir uzima stvarne troškove nastale pružanjem transportnih usluga, uz uzimanje u obzir stvarne razine kompleksnosti transportne mreže,
- nediskriminacija pojedinih korisnika sustava primjenom homogenizacije, pri čemu korisnici za pojedinu uslugu snose jednaku naknadu bez obzira na lokaciju izlaza u odnosu na ulazne točke u transportni sustav, čime se potiče smanjenje energetske siromaštva te gospodarski napredak slabije razvijenih i udaljenijih krajeva Republike Hrvatske,
- osiguranje da dobivene referentne cijene ne narušavaju prekograničnu trgovinu, što je posebno važno radi osiguravanja pouzdane opskrbe, povećanja učinkovitosti i konkurentnosti plinskog transportnog sustava, kao važnih odrednica budućeg razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske,
- mogućnost jednostavnijih i transparentnijih projekcija budućih kretanja tarifa, obzirom da metodologija ne uzima u obzir udaljenost izlaza od ulaza kao faktor utjecaja na troškove transporta plina, a koja bi modelu posljedično dala iznimnu složenost, s obzirom da bi nove investicije operatora kojima se mijenja duljina transportne mreže, odnosno svaki novi dobavni pravac ili izlaz, u različitoj mjeri utjecali na kretanje referentnih cijena za pojedine ulazne i izlazne točke transportnog sustava,
- poticanje investicija u energetske sektor radi jasnih okvira regulacije i poznatih tarifa za narednih 5 godina,
- principom „Poštanske marke“ osigurava se izbjegavanje količinskog rizika povezanog s transportom preko ulazno-izlaznog sustava kojeg bi snosili krajnji kupci unutar tog ulazno-izlaznog sustava,
- investicije u transportni sustav snose posljedično jednako svi korisnici sustava, neovisno o njihovoj lokaciji, no jednako tako svi korisnici sustava proporcionalno ostvaruju i prednosti od smanjenja cijene transporta radi ekonomije obujma kod veće razine zakupa kapaciteta.

Stoga, HERA metodologiju „Poštanske marke“, radi prethodno navedenih odrednica, smatra najprihvatljivijom za primjenu u hrvatskom transportnom sustavu. U prilog izboru metodologije važno je napomenuti i da energetske subjekti tijekom provedenog završnog savjetovanja nisu imali primjedbi na prijedlog vrste metodologije. Nadalje, primjenom iste osigurava se dosljednost u regulaciji, s obzirom da se ista metoda alokacije dozvoljenog prihoda primjenjuje i važećom Metodologijom. Dodatno, ACER je u analizi završnog savjetovanja samu metodologiju i njene elemente ocijenio kao potpuno usklađene sa zahtjevima iz članka 7. Uredbe 2017/460, pri čemu je i

u usporedbi s referentnom metodologijom na temelju udaljenosti ponderirane kapacitetom (*engl. Capacity Weighted Distance*, dalje u tekstu: CWD metodologija) predložena metodologija rezultirala potrebnom razinom odražavanja stvarnih troškova sustava.

Kako bi korisnici sami imali mogućnost izračuna indikativnih referentnih cijena za naredna tarifna/regulatorna razdoblja, HERA je na svojoj internetskoj stranici objavila *Pojednostavljeni tarifni model za razdoblje od 2021. do 2040.* u kojega korisnici mogu unositi vlastite procjene određenih parametara i temeljem istih izračunati odgovarajuće tarife.

Za preostale godine tekućeg, odnosno drugog regulacijskog razdoblja od 2019. do 2021., koristi se tarifni kalkulator izrađen temeljem Metodologije utvrđivanja tarifnih stavki za transport plina i Odluke o iznosu tarifnih stavki, kojega je operator transportnog sustava PLINACRO d.o.o. razvio unutar SUKAP sustava, a dostupan je na sljedećoj poveznici: <http://www.sukap.plinacro.hr>.

Obzirom da ovaj dokument sadrži iznose indikativnih tarifa, HERA će konačne iznose tarifnih stavki te povezane informacije za godine narednog tarifnog/regulacijskog razdoblja objaviti zasebnom Odlukom, a u skladu s rokovima iz članka 32. Uredbe 2017/460.

4.1. Raspodjela dozvoljenog prihoda na ulazne i izlazne točke transportnog sustava

Uredba 2017/460 u članku 26. stavku 1. nalaže da ukoliko metodologija za utvrđivanje referentne cijene nije metodologija na temelju udaljenosti ponderirane kapacitetom, potrebno je izvršiti usporedbu odabrane metodologije i CWD metodologije, pri čemu se nalaže primijeniti omjer ulaznih/izlaznih prihoda od 50:50. Takav omjer nije propisan kao obvezni u konačnoj odabranoj metodologiji, no Uredba 2017/460 isti navodi kao ciljani u uspostavljanju harmoniziranih pravila na razini EU.

Primjenu referentnog omjera raspodjele prihoda koji se ostvaruju na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava u omjeru 50:50, radi specifičnosti hrvatskog transportnog sustava, odnosno geografske distribucije izlaznih točaka, uz relativno velik broj manjih korisnika transportnog sustava, HERA smatra trenutno neprimjerenim. HERA je mišljenja da bi se isto, radi značajnog utjecaja na izlazne točke sustava, potencijalno moglo negativno odraziti na likvidnost korisnika transportnog sustava, a posljedično i na operatora transportnog sustava.

Nadalje, budući da izabrana metodologija za utvrđivanje transportnih tarifa kao ključne ciljeve ima osigurati odražavanje stvarnih troškova sustava u referentnim cijenama te osigurati nediskriminiranje uz sprječavanje neopravdanog subvencioniranja između različitih korisnika sustava, HERA smatra opravdanim izmijeniti trenutni omjer raspodjele ukupnog dozvoljenog prihoda od 70:30 na novi omjer raspodjele od 60:40.

U prilog takvoj odluci su i rezultati raspodjele troškova koji pri trenutnom omjeru ulazno/izlaznih prihoda od 70:30 rezultiraju vrijednošću CAA indeksa koji premašuje predviđeni omjer iz Uredbe 2017/460 za više nego dvostruko.

Slijedom obrazloženog, HERA smatra opravdanim primijeniti **raspodjelu prihoda od ulaznih i izlaznih tarifa u omjeru od 60:40**. Time je, uz prijedlog za ukidanje tarifa za količinu plina te ukidanje dosadašnjih koeficijenata sigurnosti za izlazne točke u Hrvatskoj, značajno umanjen rizik unakrsnog subvencioniranja. Takvom odlukom pridonosi se i poticanju razvoja veleprodajnog tržišta plina, omogućuje se transport plina prema susjednim zemljama i veća iskorištenost postojeće i nove infrastrukture, čime se ostvaruju uvjeti i za povećanje učinkovitosti sustava koje posljedično, uslijed veće razine ugovorenog kapaciteta, utječe na smanjenje troška transporta plina za sve korisnike sustava.

U narednim tarifnim razdobljima očekuje se omogućavanje međusustavne upotrebe mreže izgradnjom nove ulazne i izlazne infrastrukture i točaka sustava na kojima će biti moguće ugovarati nove kapacitete, stoga se ovakvom raspodjelom ulazno/izlaznog omjera prihoda adekvatnije i proporcionalnije raspodjeljuju troškovi transportnog sustava.

Raspodjela dozvoljenog prihoda operatora transportnog sustava na prihod od ulaznih i izlaznih točaka, za razdoblje 2021. - 2026., prikazana je u Tablici 6.

Tablica 6. Raspodjela dozvoljenog prihoda operatora na prihod od ulaznih i izlaznih točaka za razdoblje 2021. - 2026. - indikativni iznosi i usporedba s trenutnim odobrenim iznosima za 2. regulacijsko razdoblje

2. regulacijsko razdoblje (2017. -2021.)				3. regulacijsko razdoblje (2022.-2026.)*				
u 000 kn	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Ukupni prihod (DP)	386.294	393.847	403.196	387.207	379.690	372.320	365.092	358.004
DP kapacitet	347.664	354.462	403.196	387.207	379.690	372.320	365.092	358.004
DP količine	38.629	39.385	0	0	0	0	0	0
Udio prihoda od ulaza	70%	70%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Udio prihoda od izlaza	30%	30%	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Ulaz prihod	243.365	248.123	241.918	232.324	227.814	223.392	219.055	214.803
Izlaz prihod	104.299	106.339	161.278	154.883	151.876	148.928	146.037	143.201

*indikativni iznosi prihoda

Za 2021. godinu ukupni dozvoljeni prihodi operatora transportnog sustava predviđaju se u iznosu od 403.196.158 kn, što je za 2% više u odnosu na odobreni prihod za 2020. godinu, prvenstveno uslijed povećanja kapitalnih troškova, odnosno uključivanja preostale infrastrukture potrebne za otpremu plina iz terminala za UPP.

U narednim godinama 2022. - 2026. dolazi do postupnog pada dozvoljenog prihoda, a koji proizlazi iz postupnog umanjivanja regulirane imovine operatora (utjecaj amortizacije).

Dozvoljeni prihodi se u ukupnom iznosu odnose na prihode ostvarene od kapaciteta, obzirom da se ovom Odlukom ne predviđa primjena naknade za količinu, pri čemu se za izračun referentnih cijena plinskih transportnih usluga u obzir uzima isključivo dio prihoda od ugovorenog stalnog kapaciteta na godišnjoj razini ($k_{PG,kap}$ iz članka 30. Metodologije), a koji je projiciran prema povijesnim podacima ugovaranja takvih proizvoda, i to u iznosu od 78% od ukupnih dozvoljenih prihoda. Razlika do ukupnog iznosa dozvoljenog prihoda ima se prikupiti od ugovaranja negodišnjih standardnih kapacitetnih proizvoda, uz primjenu multiplikatora i sezonskih faktora, o čemu će HERA donijeti zasebnu odluku.

Udio prihoda koji se ima ostvariti od svih ulaza u transportni sustav za 2021. godinu iznosi 241.918 tisuća kn (60%), dok se na izlazima ima prikupiti prihod u iznosu od 161.278 tisuća kn (40%).

4.2. Odnos kapacitetnog i robnog prihoda

Člankom 4. stavkom 3. Uredbe 2017/460 propisano je da se prihod iz transportnih usluga prikuplja transportnim tarifama temeljenim na kapacitetu.

Iznimno, istim se člankom predviđa da se dio prihoda iz transportnih usluga može prikupiti i transportnim tarifama temeljenim na količini, odnosno naknadom temeljenom na ostvarenom protoku plina, a koja se:

- obračunava radi pokrivanja troškova koji prvenstveno ovise o količini protoka plina,
- izračunava na temelju predviđenih i/ili povijesnih protoka te se određuje tako da bude jednaka na svim ulaznim točkama i da bude jednaka na svim izlaznim točkama,
- izražena je u novcu ili naravi.

Operator plinskog transportnog sustava u trenutnom tarifnom razdoblju primjenjuje transportne tarife temeljene na količini na svim izlazima iz transportnog sustava, pri čemu se 90% prihoda od ukupno dozvoljenih prihoda ostvaruje primjenom tarifnih stavki za kapacitet, a 10% primjenom tarifnih stavki za količinu.

Uzevši u obzir da Uredba 2017/460 stavlja naglasak na transparentnost i jednostavnost izračuna i budućih projekcija referentnih cijena, HERA smatra da ukidanje naknade za količinu upravo pridonosi ostvarenju ta dva cilja, budući da korisnici nisu u mogućnosti predvidjeti količinu plina koju će svi korisnici sustava i ostvariti, dok su s druge strane rezultati godišnjih aukcija i ugovaranja kapaciteta kroz dulji niz godina dostupni putem platformi za zakup kapaciteta.

Dodatno, Uredba 2017/460 u članku 7. propisuje da je pri izboru metodologije potrebno osigurati da znatan količinski rizik povezan s transportom preko ulaznog-izlaznog sustava ne snose krajnji kupci unutar tog ulazno-izlaznog sustava. Ukidanjem naknade za količinu izbjegava se mogućnost izostanka ostvarenja protoka po ugovorenim zakupima kapaciteta te se umanjuje rizik prijenosa prihoda između regulatornih razdoblja, na način da se nedovoljno ostvareni prihodi od protoka odraze na povećanje transportnih tarifa u narednom tarifnom razdoblju.

U završnom savjetovanju sudionici nisu imali primjedbi na prijedlog ukidanja naknade temeljene na količini plina te će se, slijedom navedenog, transportne tarife za plin, s početkom primjene elemenata utvrđenih ovom Odlukom, obračunavati isključivo na temelju tarifnih stavki za kapacitet.

Slijedom toga, **odnos kapacitetnog i robnog** prihoda određuje se u omjeru od **100:0**, a nastavno na prethodno obrazloženo u ovoj Odluci.

Uslijed ukidanja naknade za količinu dolazi do prelijevanja iznosa dozvoljenog prihoda od količine na referentne cijene za izlazne točke sustava, što predstavlja i jedan od razloga nominalnog povećanja iznosa tarifnih stavki na izlaznim točkama u Hrvatskoj, budući da iznos dozvoljenog prihoda između razdoblja nije značajno porastao.

4.3. Prilagodbe transportnih tarifa na ulaznim i izlaznim točkama sustava

Uredba 2017/460 predviđa isključivo popuste na ulaznim i izlaznim točkama sustava skladišta plina te na ulaznim točkama iz terminala za UPP.

O navedenim prilagodabama transportnih tarifa HERA donosi zasebnu odluku, pri čemu su za potrebe izračuna indikativnih referentnih iznosa tarifnih stavki za transport plina u ovoj Odluci, primijenjeni sljedeći iznosi popusta:

- 90% popusta za ulaz u transportni sustav iz sustava skladišta plina,
- 100% popusta za izlaz iz transportnog sustava u sustav skladišta plina,
- 15% popusta za ulaz u transportni sustav iz terminala za UPP.

4.4. Elementi utjecaja na troškove i procjena raspodjele troškova za odabranu metodologiju

Svrha procjene raspodjele troškova na način predviđen Uredbom 2017/460 (*engl. Cost Allocation Assesment, CAA*) je utvrditi postoji li međusobno subvencioniranje između unutarsustavnih i međusustavnih korisnika mreže.

Procjena uključuje omjer između očekivanih prihoda i povezane razine kapaciteta kao faktora koji utječu na troškove sustava, odvojeno iskazano za unutarsustavnu i međusustavnu upotrebu transportnog sustava (mreže), a prema izračunu detaljno utvrđenom u članku 5. Uredbe 2017/460. Istim člankom daje se mogućnost izbora između sljedećih faktora koji mogu utjecati na troškove sustava:

- tehnički kapacitet;
- predviđeni ugovoreni kapacitet;

- tehnički kapacitet i udaljenost;
- predviđeni ugovoreni kapacitet i udaljenost.

Obzirom na navedene moguće faktore te karakteristike predložene metodologije „Poštanske marke“ za utvrđivanje referentne cijene, HERA za potrebe provođenja CAA analize primjenjuje **predviđeni ugovoreni kapacitet** kao faktor koji na odgovarajući način odražava troškove sustava, obzirom da je isti uključen i u samu metodologiju za utvrđivanje referentne cijene.

U nastavku se prikazuju rezultati procjene raspodjele troškova (CAA) primjenom različitih ulaznih parametara te rezultirajućih tarifa prema CWD metodologiji i prema odabranoj metodologiji „Poštanske marke“ kako bi se na relevantan način usporedio i prikazao odabir predložene metodologije.

Međusustavni ugovoreni kapacitet predviđen je u iznosu 0 kWh sukladno ostvarenim rezultatima u provedenom Open Season postupku, no za potrebe izvođenja uspješnog matematičkog izračuna indeksa raspodjele u modelu je dodijeljen kapacitet u decimalnom zapisu veći od iznosa 0 radi potrebe eliminacije 0 u nazivniku izračuna.

U Tablici 7. daje se pregled faktora koji utječu na raspodjelu troškova transportnog sustava, pri čemu faktor udaljenosti ponderiran kapacitetom za potrebe izračuna parametara prema CWD metodologiji predstavlja numeričku vrijednost prema izračunima navedenim u članku 8. Uredbe 2017/460, a koji u omjer uzimaju kapacitet u kWh te ponderiranu prosječnu udaljenost u km, izvođenjem većeg broja propisanih kombiniranih matematičkih izračuna.

Tablica 7. Pregled faktora koji utječu na raspodjelu troškova za izračun CAA za potrebe usporedbe CWD metodologije i odabrane metodologije „Poštanske marke“

Vrste ulaznih točaka	Unutarsustavna udaljenost ponderirana kapacitetom	Međusustavna udaljenost ponderirana kapacitetom	Unutarsustavni planirani god. ugovoreni kapacitet	Međusustavni planirani god. ugovoreni kapacitet
Ulaz iz skladišta	2.258.486.575	0	52.902.040	0
Ulaz iz proizvodnje	3.276.610.002	0	19.922.550	0
Ulaz na interkonekcijama	10.339.094.993	0	57.271.966	0
Ulaz iz terminala za UPP	2.878.438.235	0	13.650.411	0
Ukupno	18.752.629.805	0	143.746.967	0

Rezultati procjene raspodjele troškova (CAA) i tarifa prema odabranoj metodologiji „Poštanske marke“, primjenom faktora predviđenog ugovorenog kapaciteta, prikazani su u Tablici 8.

Tablica 8. Rezultati procjene raspodjele troškova (CAA) i tarife prema metodologiji „Poštanske marke“ za 2021. godinu

Ugovoreni kapacitet („Poštanska marka“)			
Dozvoljeni prihod od kapaciteta za godišnje standardne kapacitetne proizvode (kn)	314.493.003	Indikativne referentne cijene - tarife	kn/kWh/dan
Udio ulaza	60%	Izlazne tarife	
Udio izlaza	40%	Izlaz na interkonekciji	1,3847

Ulazni prihodi (kn)	188.695.802	Izlaz u Hrvatskoj	1,3847
Izlazni prihodi (kn)	125.797.201	Ulazne tarife	
Ulazni prihodi namijenjeni za unutarsustavnu upotrebu mreže (kn)	188.695.802	Ulaz iz skladišta	0,2006
Ulazni prihodi namijenjeni za međusustavnu upotrebu mreže (kn) - čl. 5(5)(c)	0	Ulaz iz proizvodnje	2,0055
Izlazni prihodi od unutarsustavne upotrebe mreže (kn) - čl. 5(5)(b)	125.797.201	Ulaz na interkonekciji	2,0055
Izlazni prihodi od međusustavne upotrebe mreže (kn)	0	Ulaz iz terminala za UPP	1,7047
Prihodi – unutarsustavni (kn)	314.493.003		
Prihodi – međusustavni (kn)	0		
Faktori koji utječu na troškove (kapacitet)		Indeks raspodjele troškova	
Unutarsustavni za ulaze	143.746.967		
Unutarsustavni za izlaze	90.844.927		
Ukupni - unutarsustavni	234.591.894	za unutarsustavnu upotrebu mreže	1,340578173
Međusustavni za ulaze	0	za međusustavnu upotrebu mreže	1,179692053
Međusustavni za izlaze	0	CAA	12,77%
Ukupni - međusustavni	0		

Rezultat indeksa raspodjele troškova prema elementima odabrane metodologije „Poštanske marke“ iznosi 12,77%, čime je blago iznad referentnog odnosa iz Uredbe 2017/460 od 10%. Ovime se potvrđuje da predloženi elementi iz ove Odluke i rezultirajuće indikativne tarife ne ukazuju na značajnije unakrsno subvencioniranje između unutarsustavne i međusustavne upotrebe transportnog sustava.

Rezultati procjene raspodjele troškova (CAA) i tarifa, primjenom faktora ugovorenog kapaciteta i udaljenosti, u skladu s CWD metodologijom i prilagođenom CWD metodologijom koja je usporediva s metodologijom „Poštanske marke“, prikazani su u Tablici 9.

Tablica 9. Rezultati procjene raspodjele troškova (CAA) i tarife prema CWD metodologiji i prema prilagođenoj CWD metodologiji za 2021. godinu

Ugovoreni kapacitet i udaljenost (CWD)					
Dozvoljeni prihod od kapaciteta za god. standardne kapacitetne proizvode (kn)	314.493.003		Omjer ulaza/izlaza (%)	60:40	50:50
Udio ulaza	60%	50%	<i>Indikativne refer. cijene - tarife</i>	<i>kn/kWh/dan</i>	<i>kn/kWh/dan</i>
Udio ulaza	40%	50%	Izlazne tarife		
			Izlaz na interkonekciji	2,4906	3,1133

Ulazni prihodi (kn)	188.695.802	157.246.502	Izlaz u Hrvatskoj	1,3847	1,7309
Izlazni prihodi (kn)	125.797.201	157.246.502	Ulazne tarife		
Ulazni prihodi za unutarsustavnu upotrebu mreže (kn)	188.695.802	157.246.502	Ulaz iz skladišta	0,0859	0,0716
Ulazni prihodi za međusustavnu upotrebu mreže (kn) – čl. 5(5)(c)	0	0	Ulaz iz proizvodnje	1,9228	1,6023
Izlazni prihodi od unutarsust. upotrebe mreže (kn) – čl. 5(5)(b)	125.797.201	157.246.502	Ulaz na interkonekciji	2,0631	1,7192
Izlazni prihodi od međusustavne upotrebe mreže (kn)	0	0	Ulaz iz terminala za UPP	2,0286	1,6905
Prihodi – unutarsustavni (kn)	314.493.003	314.493.003			
Prihodi – međusustavni (kn)	0	0			
Faktori koji utječu na troškove (kapacitet i udaljenost)			Indeks raspodjele troškova		
Unutarsustavni za ulaze	18.752.629.805	18.752.629.805			
Unutarsustavni za izlaze	23.932.566.715	23.932.566.715			
Ukupni - unutarsustavni	42.685.196.520	42.685.196.520	za unutarsustavnu upotrebu mreže	0,00736	0,00736
Međusustavni za ulaze	0	0	za međusustavnu upotrebu mreže	0,00590	0,00650
Međusustavni za izlaze	0	0	CAA	22,11%	12,50%
Ukupni - međusustavni	0	0			

Transportni sustav Republike Hrvatske karakterizira široka disperziranost uslijed geografski razvedenog teritorija, čime metodologija, koja bi uz ugovoreni kapacitet uključivala i udaljenost kao faktor utjecaja na troškove, rezultira visokim indeksom raspodjele CAA za 2021. godinu od 22,11%, uz primjenu raspodjele prihoda od ulaznih i izlaznih tarifa u omjeru od 60:40. Nadalje, bez prilagodbe referentnih cijena izračunatih CWD metodologijom, razlike u iznosu tarifa za pojedine izlazne točke sustava i regije Hrvatske bile bi značajne, te bi primjerice iznosi tarifa za izlazne točke u Dalmaciji višestruko premašivale iznose tarifa za izlaze u centralnoj Hrvatskoj. Slijedom takvih razmjera, HERA je u izračunu tarifa prema CWD metodologiji primijenila prilagodbu temeljenu na ujednačavanju svih tarifa unutar homogenih skupina točaka, čime se postiže jednaka razina tarifa na izlazima u Hrvatskoj, ali i značajno viša izlazna tarifa na interkonekcijama, u odnosu na metodologiju „Poštanske marke“.

U referentnom omjeru raspodjele prihoda od 50:50, referentna cijena na izlaznim interkonekcijskim točkama iznosi 3,1133 kn/kWh/dan, što se ocjenjuje previsokom razinom cijene koja bi se negativno odrazila na razinu zakupa kapaciteta na interkonekcijama, iako uz zadovoljavajuće rezultate CAA indeksa. Takve razine referentne cijene narušile bi prekograničnu trgovinu i razinu međusustavne upotrebe mreže koja se postojećim investicijama u transportnu infrastrukturu upravo nastoji potaknuti.

Unatoč tome što je tržište plina u Republici Hrvatskoj, u vidu količine potrošnje i protoka, relativno malo u odnosu na bliže okruženje, ipak je kompleksne strukture s obzirom da sadrži vlastitu proizvodnju na kopnu i moru, skladište plina te dvije interkonekcije sa susjednim državama preko kojih se plin trenutno uvozi u Republiku Hrvatsku, a od početka 2019. godine i s omogućenim stalnim izvoznim kapacitetom. Dodatnu kompleksnost plinskom sustavu Republike Hrvatske daje broj priključnih izlaza izravnih kupaca na transportnom sustavu, s velikim razlikama u nazivnom tlaku od

1,5 bar do 31 bar, a koje zahtijevaju značajne prilagodbe tlaka u sustavu i usklađenost svih komponenata transportnog sustava.

Obzirom na trenutnu konfiguraciju transportnog sustava, plin koji se proizvodi u Hrvatskoj i uvozi u Hrvatsku u potpunosti je namijenjen unutarsustavnoj upotrebi korisnika mreže, te slijedom toga trenutno ne postoji prihod operatora transportnog sustava od međusustavne upotrebe mreže.

Zemlje u okruženju s kojima Republika Hrvatska ima uspostavljene interkonekcije (Slovenija i Mađarska) imaju osiguran pristup dobavnim pravcima plina na plinskim čvorištima, stoga do sada nisu imale potrebe za transportom plina preko hrvatskog plinskog sustava. Ova pretpostavka se mijenja u kontekstu smanjenja europskih zaliha plina, kada se očekuje da će transportna ruta putem hrvatskih plinovoda omogućiti dodatnu sigurnost opskrbe tih zemalja kroz mogućnost pristupa novim dobavnim pravcima putem projekta terminala za UPP na otoku Krku. Slijedom navedenog, ali i drugih prednosti, projektu terminala za UPP odobren je status prioritarnog projekta Europske unije za osiguranje opskrbe plinom srednje i jugoistočne Europe.

Unatrag 10 godina energetska strategija Republike Hrvatske uključivala je značajne investicije u modernizaciju, ali i izgradnju plinskog transportnog sustava, čijim se dovršetkom bitno povećala pokrivenost države transportnim sustavom plinovoda te se omogućila uporaba plina i u slabije razvijenim regijama Hrvatske, osobito Like i Dalmacije. Okosnica tog sustava bila je izgradnja magistralnog plinovoda Bosiljevo-Split, kao i regionalnih plinovoda. Dovođenje prirodnog plina u županije koje ostvaruju najmanji udio u BDP-u Republike Hrvatske te s niskim iznosima BDP-a po stanovniku, imalo je dvojak utjecaj. S jedne strane, regijama koje su do tada bile ovisne o nafti, loživom ulju i krutim gorivima omogućio se pristup ekološki prihvatljivom energentu, dok se s druge strane, nastojao potaknuti gospodarski razvoj tih regija osiguravanjem sigurnog i pouzdanog energenta.

Republiku Hrvatsku karakterizira značajna prostorna koncentriranost gospodarstva koja se očituje u velikim razlikama među županijama. U pogledu raspodjele bruto domaćeg proizvoda, Grad Zagreb, u kojem se ostvaruje čak trećina ukupnog BDP-a Hrvatske, ostvaruje gotovo tri puta veće iznose BDP-a od regije Like¹, a koju ujedno karakterizira gorsko-planinski krajolik te najrjeđa naseljenost.

Obzirom na sve navedeno, a u kontekstu razmatranja primjene cijena transporta plina koje odražavaju stvarne troškove izgradnje transportnog sustava kroz navedena područja, primjena CWD metodologije rezultirala bi cijenom transporta za upotrebu plina koju ove regije sa sadašnjem stupnjem razvijenosti ne bi mogle ekonomski podnijeti bez daljnjeg negativnog utjecaja na BDP. Isto bi bilo i u suprotnosti s *Nacrtom prijedloga Strategije* kojom se namjerava pridonijeti jačanju razvojnog potencijala svih hrvatskih regija, a posebno slabije razvijenih dijelova zemlje, te smanjenju regionalnih razlika, a s ciljem sveukupnog rasta i gospodarskog napretka Republike Hrvatske.

4.5. Usporedba predložene metodologije za utvrđivanje referentne cijene i CWD metodologije

Ukoliko predložena metodologija za utvrđivanje referentne cijene nije CWD metodologija opisana u članku 8. Uredbe 2017/460, potrebno je izvršiti usporedbu te dvije metodologije uz koju se prilažu i okvirne referentne cijene izračunate temeljem odabranih elemenata. Slijedom navedenog, u Tablici 10. prikazana je usporedba CWD metodologije i metodologije „Poštanske marke“, s ključnim ulaznim parametrima i rezultatima za 2021. godinu.

Prikazana usporedba ukazuje da bi primjena CWD metodologije rezultirala značajno većom razinom unakrsnog subvencioniranja – indeks CAA od 22,11% u odnosu na 12,77% prema metodologiji „Poštanske marke“.

Nadalje, CWD metodologija prema zadanoj raspodjeli daje referentne cijene na izlazima koje HERA ocjenjuje nepovoljnima za Republiku Hrvatsku radi prethodno navedenih razloga.

¹ Prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Tablica 10. Usporedba CWD metodologije i odabrane metodologije „Poštanske marke“ za 2021. godinu prema jednakim ulaznim elementima

<i>Parametri usporedbe za 2021. godinu</i>	<i>CWD metodologija</i>	<i>Odabrana metodologija „Poštanske marke“</i>
I.) Ulazni parametri		
Raspodjela dozvoljenog prihoda na pojedine točke ulaza/izlaza	DA	DA
Udaljenost između ulaznih i izlaznih točaka TS	DA	NE
Predviđeni ugovoreni kapacitet	DA	DA
Količina protoka	NE	NE
Omjer raspodjele prihoda od ulaza i izlaza	60:40	60:40
II.) Rezultati procjene troškova - temeljeni na kapacitetu odn. udaljenosti		
Faktor koji utječe na troškove unutar sustava	18.752.629.805	143.746.967
Faktor koji utječe na troškove izvan sustava	23.932.566.715	90.844.927
Omjer za unutar-sustavnu upotrebu mreže	0,00736	1,34057
Omjer za međusustavnu upotrebu mreže	0,00590	1,17969
Procijenjeni prihodi iz unutar-sustavne upotrebe mreže	188.695.802	188.695.802
Procijenjeni prihodi iz izvan-sustavne upotrebe mreže	125.797.201	125.797.201
Indeks raspodjele troškova	22,11%	12,77%
III.) Rezultati procjene troškova - temeljeni na količini	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
IV.) Usklađenost sa Člankom 7. Uredbe 2017/460		
Omogućiti korisnicima mreže - samostalno dobivanje istog izračuna referentnih cijena i njihovo točno predviđanje	NE	DA
Uzimati u obzir - stvarne troškove nastale pružanjem transportnih usluga uz razinu kompleksnosti transportne mreže	DA	DA
Osigurati - nediskriminiranje i spriječiti neopravdano unakrsno subvencioniranje	DA	DA
Osigurati da - količinski rizik povezan sa transportom preko ulazno-izlaznog sustava ne snose krajnji kupci unutar sustava	DA	DA
Osigurati da - dobivene referentne cijene ne narušavaju prekograničnu trgovinu (rezultati CAA analiza)	NE	DA
V.) Usporedba referentnih cijena za 2021.	u kn/kWh/dan	u kn/kWh/dan
Izlazne referentne cijene		
Izlaz na interkonekciji	2,4906	1,3847
Izlaz u RH	1,3847	1,3847
Ulazne referentne cijene		

Ulaz iz skladišta	0,0859	0,2006
Ulaz iz proizvodnje	1,9228	2,0055
Ulaz na interkonekciji	2,0631	2,0055
Ulaz iz terminala za UPP	2,0286	1,7047

4.6. Mogućnost izračuna indikativnih referentnih cijena i njihovo predviđanje

Korisnici transportnog sustava u mogućnosti su izračunati indikativne prosječne referentne cijene za unutarsustavnu i međusustavnu upotrebu mreže temeljeno na dostupnim podacima o očekivanim ugovorenim kapacitetima prema pojednostavljenom modelu koji je sastavni dio dokumentacije završnog savjetovanja objavljene na internetskoj stranici HERA-e. Iznos dozvoljenog prihoda i način izračuna detaljno je propisan Metodologijom za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za transport plina.

5. INDIKATIVNE REFERENTNE CIJENE

5.1. Indikativne referentne cijene prema elementima metodologije „Poštanske marke“

Određuju se indikativni iznosi referentnih cijena, odnosno tarifnih stavki za godišnje standardne kapacitetne proizvode za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2026., za energetske subjekt PLINACRO d.o.o., Savska cesta 88A, Zagreb, izračunati primjenom elemenata koji se donose u skladu s ovom Odlukom, kao i planiranim indikativnim dozvoljenim prihodima iz poglavlja 3.3. te planiranim ugovorenim kapacitetima iz poglavlja 3.5. ove Odluke, a kako je navedeno u Tablici 11.

Tablica 11. Indikativni iznosi referentnih cijena za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za ulaze i izlaze transportnog sustava za razdoblje 2021. - 2026., za energetske subjekt PLINACRO d.o.o.

Vrsta tarifnih stavki	Oznaka tarifne stavke	Naziv tarifne stavke	Indikativne referentne cijene - tarifne stavke (bez PDV-a)						Mjerna jedinica
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	
Tarifne stavke za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za ulaze u transportni sustav	T _{U,IN}	Tarifna stavka za ulaz na interkonekciji	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	kn/kWh/dan
	T _{U,PR}	Tarifna stavka za ulaz iz proizvodnje	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	kn/kWh/dan
	T _{U,SK}	Tarifna stavka za ulaz iz sustava skladišta plina	0,2006	0,1908	0,1866	0,1820	0,1789	0,1752	kn/kWh/dan
	T _{U,UPP}	Tarifna stavka za ulaz iz terminala za UPP	1,7047	1,6214	1,5859	1,5468	1,5206	1,4895	kn/kWh/dan
Tarifne stavke za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za izlaze iz transportnog sustava	T _{I,IN}	Tarifna stavka za izlaz na interkonekciji	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	kn/kWh/dan
	T _{I,HR}	Tarifna stavka za izlaz u Hrvatskoj	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	kn/kWh/dan

5.2. Usporedba referentnih cijena primjenjivih u trenutnom tarifnom razdoblju i referentnih cijena za razdoblje 2021.-2026.

U skladu s elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene prema principu „Poštanske marke“, razine iznosa tarifnih stavki za pojedine ulaze i izlaze iz transportnog sustava, za razdoblje 2021. – 2026., mijenjaju se u odnosu na razine iznosa odgovarajućih tarifnih stavki primjenjive u trenutnom tarifnom razdoblju 2019. – 2020., a zbog promjene sljedećih parametara:

- omjera raspodjele ukupnog dozvoljenog prihoda temeljem tarifne stavke za kapacitet koji se ostvaruje na ulazima i izlazima transportnog sustava u iznosu od 60:40, u odnosu na trenutno važeći omjer u iznosu od 70:30,
- ukidanja transportne tarife temeljene na količini (naknada za količinu) na izlazima iz transportnog sustava u Hrvatskoj te na izlazima na interkonekciji, pri čemu se 100% ukupno dozvoljenih prihoda ostvaruje primjenom tarifnih stavki za kapacitet, za razliku od dosadašnjih 90%,
- ukidanja popusta, odnosno koeficijenta sigurnosti za ulaz iz proizvodnje,
- povećanja popusta za ulaz iz terminala za UPP sa 10%, odnosno koeficijenta sigurnosti za ulaz iz terminala za UPP u iznosu 0,90, na iznos popusta od 15%,
- ukidanja popusta, odnosno koeficijenta sigurnosti za izlaz u Hrvatskoj,
- projekcija planiranih dozvoljenih prihoda i ugovoreni kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini, a zbog planiranog početka rada terminala za UPP u 2021. godini u odnosu na scenarij koji ne uključuje terminal za UPP, a na temelju kojeg su utvrđene tarife za trenutno tarifno razdoblje.

Tablica 12. Indikativni iznosi referentnih cijena za razdoblje 2021. - 2026. i važeći iznosi referentnih cijena u trenutnom tarifnom razdoblju, za energetski subjekt PLINACRO d.o.o.

Naziv tarifne stavke (TS)	Oznaka TS	Referentne cijene u trenutnom tarifnom razdoblju		Referentne cijene prema Uredbi 2017/460 za razdoblje od 2021. – 2026. (kn/kWh/dan)						% promjene
		2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2021/2020
Tarifna stavka za ulaz na interkonekciji	T _{U,IN}	2,0635	1,9425	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	3%
Tarifna stavka za ulaz iz proizvodnje	T _{U,PR}	1,8572	1,7483	2,0055	1,9075	1,8658	1,8198	1,7889	1,7523	15%
Tarifna stavka za ulaz iz sustava skladišta plina	T _{U,SK}	0,2064	0,1943	0,2006	0,1908	0,1866	0,1820	0,1789	0,1752	3%
Tarifna stavka za ulaz iz terminala za UPP	T _{U,UPP}	-	-	1,7047	1,6214	1,5859	1,5468	1,5206	1,4895	-
Tarifna stavka za izlaz na interkonekciji	T _{I,IN}	5,0941	4,2989	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	-68%
Tarifna stavka za izlaz u Hrvatskoj	T _{I,HR}	0,7641	0,6448	1,3847	1,3166	1,2877	1,2558	1,2345	1,2092	115%
Tarifna stavka za količinu plina	T _K	0,0015	0,0015	0	0	0	0	0	0	-

ZAKLJUČAK

HERA, kao nacionalno regulatorno tijelo, djelujući u skladu s člankom 41. stavkom 6. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ, kao strana koja je određena za provođenje redovitog savjetovanja i odlučivanje o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga, ovom Odlukom utvrđuje elemente metodologije kako bi se okončao postupak primjene Uredbe Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin u pravni okvir Republike Hrvatske.

U skladu s točkama 1. i 2. izreke ove Odluke, izvršit će se na odgovarajući način izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, čime se okončava postupak primjene Uredbe 2017/460, do narednog postupka novog savjetovanja koji se ponavlja barem svakih pet godina.

Prema Uredbi 2017/460 transportne tarife trebaju biti utvrđene i prikazane na jasan i nepristran način, pri čemu iste uzimaju u obzir stvarne troškove nastale pružanjem transportnih usluga, odražavajući pritom razinu kompleksnosti transportne mreže. Na taj način osigurava se da korisnici transportnog sustava imaju uvid u troškove na kojima se temelje transportne tarife te ih u razumnoj mjeri mogu i predvidjeti za naredna tarifna razdoblja.

Kroz obrazloženja u ovoj Odluci navode se razlozi za izmjene postojećih elemenata Metodologije, pri čemu se nastoji utjecati na povećanje iskorištenosti postojeće transportne infrastrukture i potaknuti razvoj domaćeg veleprodajnog tržišta plina s ciljem otvaranja tržišta i integracije u zajedničko EU tržište. Istodobno, nastoji se ostvariti cilj dugoročne sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, i to povećanjem konkurentnosti plinske infrastrukture uz objektivne, transparentne i nepristrane uvjete za sve sudionike tržišta. Na taj način ostvaruju se uvjeti i za povećanje učinkovitosti samog transportnog sustava, što posljedično osigurava i kvalitetniju uslugu korisnicima po troškovno objektivnim i konkurentnim cijenama.

HERA smatra da se izmjenom elemenata metodologije na način utvrđen ovom Odlukom postiže ravnoteža između izazovnih ciljeva optimalne regulacije prirodnih monopola, uz poticanje razvoja energetskeg tržišta i tržišnih mehanizama, a kako bi se na primjeren način implementirala EU provedbena regulativa.

Slijedom svega navedenog odlučeno je kao u točkama 1. do 5. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 4. Uredbe 2017/460 propisano je da nakon objavljivanja odluke o svim stavkama iz članka 26., nacionalno regulatorno tijelo dostavlja odluku ACER-u i Europskoj komisiji, te je stoga odlučeno kao u točki 6. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetskeg djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće HERA-e donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici HERA-e, te je stoga odlučeno kao u točki 7. izreke ove Odluke.

Predsjednik Upravnog vijeća
Tomislav Jureković, dipl. ing.

Uputa o pravnom lijeku:

Ova Odluka je izvršna.

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u Zagrebu, u roku od 30 dana od dostave ove Odluke.